

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)

УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21-22 листопада 2024 року*

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнєшук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеської академії непевної освіти Одеської обласної ради» , к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №7, від 26 грудня 2024 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21-22 листопада 2024 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського , 2024. 134 с.

До збірника увійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
© Університет Ушинського, 2024

3. Єльнікова Г. В. Деякі питання підготовки керівника навчального закладу на основі розроблення його професійно-кваліфікаційної характеристики // *Педагогічний дискурс*, 2009. №5. С. 78-84.

4. Каденко І. В., Щетініна А. С. Феномен професійного розвитку в сучасному освітньому середовищі // *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*, 2019. т. 2, № 67, С. 24–30. URL : <https://cutt.ly/SGtq27m>

5. Лукіна Т. О. Управління якістю освіти. Енциклопедія освіти / В. Г. Кремень, Ред. Київ, Україна : Юріном Інтер, 2008, С. 945–947.

6. Лукіна Т. О. Якість освіти дорослих / В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Ред. Київ, Україна : Основа, 2014, С. 465.

7. Сорочан Т. Розвиток професіоналізму управлінської діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів у системі післядипломної педагогічної освіти : автореф. дис ... д-ра пед.наук : 13.00.04. Луганськ. 2005.

8. Шевченко Н. В. Професійний розвиток керівників закладів загальної середньої освіти із забезпечення якості освіти : системний підхід. *Педагогічний науковий журнал*. Випуск 1, 2024. С. 9-18.

Шеломовська Оксана, Україна

ОСВІТНЯ ПОСЛУГА: СОЦІОЛОГІЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ СУТНОСТІ ТА ЗНАЧЕННЯ

До середини ХХ ст. освіта розумілася, у більшості випадків, як індивідуальне та суспільне благо, оскільки саме їй відводилася провідна роль у формуванні та розвитку людського капіталу, за рахунок якого в розвинених країнах, згідно з експертними оцінками, створюється більшість валового національного продукту. Але, сьогодні освіта, а особливо вища, переважно виконує функції освітньої послуги, що є цілком об'єктивним для сучасності. Формула «освіта як послуга» є відображенням культури ринкового суспільства, панівними цінностями якого є максимізація корисності, ефективність та конкурентоспроможність, свобода та плюралізм самовизначення. Це передбачає функціонування закладів вищої освіти на полі бізнесу, а основним регулятором цієї галузі стає ринок. В цьому контексті вважається, що освітня послуга не володіє специфічними якісними особливостями по відношенню до інших послуг (лише – кількісні), а усі міркування про її «суспільний» характер можна практично однаково віднести до будь-якого товару чи послуги [1].

Зі святилища фундаментальних наукових цінностей вища освіта все більше перетворюється на певну подобу супермаркету. Ця думка доведена і цілком легітимна у сучасній соціологічній науці. Так, відомий соціолог З. Бауман зазначає, що все, що зробили університети останні дев'яносто років, мало сенс або за орієнтації на вічність, або в рамках доктрини прогресу; модерніті ж позбавила першої, тоді як постмодерніті знецінила другу. На практиці це

означає підпорядкування суворим вимогам ринку та вимірювання «суспільної корисності» створюваного університетами продукту, наявністю стабільного попиту, розгляд університетів, що створюють «ноу-хау», як постачальників якогось товару, якому доводиться боротися за місце на переповнених полицях супермаркетів, товару, що губиться серед інших, якість яких перевіряється обсягами продажу [2]. Отже, висока інтенсифікація консьюмеризації переводить університети на ринкову логіку надання послуг, за якої споживач має бути задоволений.

Сьогодні освіту як процес створення і надання освітньої послуги дійсно можна розглядати на рівні закладів вищої освіти. Відповідно до Закону «Про освіту» освітня послуга являє собою комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання [3].

З соціологічної точки зору, освітню послугу можна визначити як процес передачі споживачеві інформації і практичних навичок загальноосвітнього та спеціального характеру, що здійснюється за встановленою формою і програмою та необхідні для задоволення різноманітних освітніх потреб особистості, зокрема набутті професії, саморозвитку та самоствердження, суспільства і держави. Тут важливо буде відзначити, що освітня послуга – це не односторонній процес передачі значного обсягу знань, навичок та умінь від виробника (того, хто навчає) до споживача (того, хто навчається), а цілеспрямована діяльність, що характеризується взаємодією усіх учасників освітнього процесу. Освітні послуги надаються під час довготривалої чи короткотривалої освітньої діяльності і спрямовані на задоволення освітніх потреб і саме повнота їх задоволення становить необхідну передумову нормального функціонування та успішного розвитку індивідів, спільнот, суспільства і держави. З погляду держави освітня послуга – це процес, який забезпечує розширене виробництво сукупного особистісного та інтелектуального потенціалу суспільства.

Формування та розвиток освітніх послуг підпорядковується загальним законам ринкової економіки, однак, має ряд специфічних особливостей. До них слід віднести соціальну значимість, великомасштабність і унікальність сфери вищої освіти, значну диференціацію освітніх послуг за видами підготовки, а також специфіку, пов'язану з державним регулюванням, фінансуванням, некомерційним характером освітньої діяльності, різними обмеженнями на ведення підприємницької діяльності у цій галузі.

Основна відмінність освітньої послуги від звичайних (споживчих) товарів та послуг полягає в орієнтації виробництва, як на ринок освітніх послуг, так і на створення споживчих властивостей товару. Якщо на звичайному товарному ринку лише 10% споживачів належать до так званої групи techі та орієнтуються виключно на технічні характеристики та можливості товару, то на ринку освітніх послуг 90% споживачів послуг надають вирішального значення рівню знання та якості отримуваної освіти. Крім цього, як і на споживчому ринку, попит на освітні послуги формується під дією нецінових факторів – думки

оточуючих, експертів, реклами, статусу освітньої установи та її бренду, рейтингу, «котирування» диплома ЗВО.

Специфічними особливостями освітніх послуг, з одного боку, є соціальна значимість, великомасштабність і унікальність, значна диференціація за видами підготовки, а з іншого – відсутність матеріально втілення, невіддільність від джерела, пов'язаність зі споживачами, непостійність за якістю, недовговічність та ін. Як і будь-які послуги, освітні послуги неловимі/невідчутні, оскільки їх важко оцінити, використовуючи будь-які фізичні показники; результат обслуговування не може бути збережений і завжди різний – навіть в освітніх програмах із високим рівнем стандартизації різні споживачі різною мірою одержують освітні послуги; споживач сам залучений до операційного процесу – це збільшує ймовірність того, що кожна операція буде унікальною.

Все це визначає освітні послуги як найскладніший продукт над ринку. Становлення ринкової економіки, наслідком якої стало формування нових виробничих відносин, призвело до того, що освітня послуга, з одного боку, перетворилася на товар, а з іншого, стала найважливішим чинником розвитку конкурентної боротьби, інструментом, що сприяє ефективному функціонуванню сучасного виробництва, людським ресурсом, що визначає тенденції розвитку суспільства, якість та рівень життя. І в такому ракурсі освіта як споживча послуга є безперечним благом, оскільки вона сприяє формуванню споживчої цінності у вигляді знань, компетенцій, навичок та умінь.

Література

1. Шеломовська О., Мельник Р. Задоволеність освітою як соціальна проблема. Розвиток основних напрямів соціологуманітарних наук: проблеми та перспективи: збірник матеріалів XI Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Кам'янське, 16-17 травня 2024 р. Кам'янське, 2024. С. 92 – 95. URL: <https://www.dstu.dp.ua/uni/index.html#science>.
2. Bauman Z. The Individualized Society. Polity Press, 2003. 259 с.
3. Про освіту : Закон України № 2145-VIII від 5 верес. 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

Ю Ін'є, Китай

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КИТАЮ

Ще у 2010 р. за результатами Всекитайської наради викладачів іноземної мови в ЗВО був прийнятий стратегічний документ – «Ідея реформи вищої освіти та професійної освіти іноземними мовами у XXI столітті: думка експертів». Він досі виступає своєрідною дорожньою картою іншомовної підготовки у Китаї та визначає принаймні вісім напрямів.

Перший напрямок пов'язаний із впровадженням у вищу освіту концепції “Інтернет+” та застосування інформаційно-комунікаційних технологій. З 1990-х

ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА: АНДРАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ	
Лі Мяо SWOT-АНАЛІЗ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КИТАЇ	78
Мотузенко О. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	82
Полєжаєв Ю. ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	85
Рожнова Т. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК В СУЧАСНИХ УМОВАХ	88
Ручкіна М. РОЛЬ ПОЗНАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ М'ЯКИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS) ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	90
Рябовол Л. НОВЕЛИ ОСВІТНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ	93
Салата Г. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЄВРОПИ та УКРАЇНИ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ	96
Фомічова О. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ЗНАННЯМИ ЯК НАПРЯМОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	98
Секція 5	
Бортнік О. КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОДЕЛЕЙ ЗАХИСТУ ОСВІТНІХ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	102
Завалій (Попюк) Я. РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	105
Кузнецова Ю., Самсонова О., Чорна Г. ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ	108
Масляк П. АГРЕСИВНА ГЕОГРАФІЯ	111
Новікова О., Панькова О. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ ТА ТРУДОВІЙ СФЕРІ: ПРОБЛЕМИ, МОЖЛИВОСТІ, ОРІЄНТИРИ НА ЄС	114
Черненко Н., Цзінъ Фанфей	117

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	
Шеломовська О. ОСВІТНЯ ПОСЛУГА: СОЦІОЛОГІЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ СУТНОСТІ ТА ЗНАЧЕННЯ	120
Ю Іньє ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КИТАЮ	122